

4 Απριλίου 2016

Θες να νηστέψεις; Δες το χάλι των προσφύγων και πήγαινε βοήθησέ τους! (Άγιος Γρηγόριος Νύσσης)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Idomeni, Greece – March 8, 2016: Thousands of immigrants are in a wait at the border between Greece and FYROM waiting to cross the borders to FYR of Macedonia.

Και η συγκυρία μάς έφερε μεγάλη αφθονία γυμνών και αστέγων. Υπάρχει πλήθος αιχμαλώτων στις πόρτες του καθενός μας. Δεν λείπουν από πουθενά οι ξένοι και οι μετανάστες και όπου κι αν κοιτάξεις θα δεις χέρια απλωμένα σε ζητιανιά. Για σπίτι τους έχουν το ύπαιθρο. Καταφύγιό τους είναι οι στοές και τα αδιέξοδα και τα πιο ερημικά σημεία της αγοράς. Και όπως οι νυχτοκόρακες και οι κουκουβάγιες, φωλιάζουν μέσα στις τρύπες. Για ρούχα φορούν καταξεσχισμένα κουρέλια. Για χωράφι έχουν τη διάθεση όσων τους ελεούν.

Για τροφή έχουν ό,τι πέσει από όποιον τους συναντήσει. Πίνουν νερό από τις κρήνες όπως τα ζώα, και για ποτήρια έχουν τις χούφτες τους. Για αποθήκη έχουν την κοιλιά τους, Αποθήκη τους είναι ο κόρφος τους και αν αυτός δεν είναι σχισμένος, κρατάει όσα μπορεί να συγκρατήσει ό,τι κρύβουν σ' αυτόν. Τραπέζι τους είναι τα γόνατά τους μαζεμένα. Κρεβάτι τους είναι το έδαφος, Για λουτρό έχουν ένα ποτάμι ή μία λίμνη, όπως τα έχει προσφέρει ακατέργαστα και κοινά σε όλους ο Θεός. Η ζωή τους είναι πλέον γεμάτη περιπλανήσεις σαν αγρίου ζώου, όμως δεν ήταν έτσι εξαρχής. Έγινε τέτοιος από τη συμφορά και την ανάγκη.

Εσύ που νηστεύεις, μπορείς να τους βοηθήσεις όσο χρειάζεται. Δείξε γενναιοδωρία στους αδελφούς σου που τους συνέβησαν αυτές οι ατυχίες. Ό,τι στέρησες από την κοιλιά σου, δώσ' το στον πεινασμένο . Ο θείος φόβος μπορεί έτσι να επανορθώσει δίκαια τα πράγματα. Με τη φρόνιμη εγκράτεια μπορείς να θεραπεύσεις δύο πάθη που είναι αντίθετα μεταξύ τους: το δικό σου κορεσμό και

την πείνα του αδελφού σου. Το ίδιο κάνουν και οι γιατροί, από άλλους αδειάζουν κάτι και σε άλλους το γεμίζουν, ώστε με την πρόσθεση και την αφαίρεση να οικονομηθεί η υγεία του καθενός. Πεισθείτε με την καλή αυτή παραίνεση και ο λόγος της ας ανοίξει τις πόρτες των ευπόρων. Αυτή η συμβουλή ας βάλει τον φτωχό στο σπίτι εκείνου που έχει. Μπορεί να μην πλουτίσεις με τα πολλά σου λόγια αυτούς που στενοχωριούνται, τουλάχιστον όμως ο προαιώνιος λόγος του Θεού ας τους προσφέρει στέγη, τραπέζι και κρεβάτι...

Μαζί μ' αυτούς υπάρχουν κι άλλοι φτωχοί και άρρωστοι, πεσμένοι εδώ και εκεί. Ας προσέξει λοιπόν ο καθένας τους γείτονές του. Μην αφήσεις ο δικός σου γείτονας να θεραπευτεί από άλλον! Ας μην πάρει άλλος το θησαυρό που έπεσε κοντά σου! Αγκάλιασε τον ταλαιπωρημένο σαν να είναι χρυσός, αγκάλιασε τον χτυπημένο σαν να πρόκειται για τη δική σου υγεία, τη σωτηρία της γυναίκας σου, των παιδιών σου, των υπηρετών σου και όλου του σπιτιού σου. Αυτός που είναι φτωχός και άρρωστος είναι διπλά φτωχός. Γιατί αυτοί που είναι φτωχοί αλλά υγιείς μπορούν να πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι για βοήθεια, σ' εκείνους που έχουν, αλλά και να κάθονται στα περάσματα των δρόμων, παρακαλώντας όλους τους περαστικούς. Αυτοί όμως που τους έχει δέσει η αρρώστια τους, βρίσκονται φυλακισμένοι σε στενά καταλύματα και σε στενές γωνίες, όπως ο Δανιήλ στο λάκκο των λεόντων και περιμένουν εσένα τον ευλαβή και φίλο των φτωχών, όπως εκείνος τον Αββακούμ. Γίνε λοιπόν συνεργάτης του Προφήτη με την ελεημοσύνη. Πήγαινε γρήγορα σ' αυτόν που έχει ανάγκη και γίνε με προθυμία τροφοδότης του. Μη φοβάσαι, η προσφορά δεν είναι ζημιά! Ο καρπός της ελεημοσύνης βλασταίνει άφθονα. Σπείρε δίνοντας και θα γεμίσεις το σπίτι σου με καλή συγκομιδή.

Θα μου αντιτάξεις, βέβαια: Είμαι φτωχός κι εγώ. Ας είναι έτσι, ας το δεχτούμε. Δώσε όμως ό,τι ελάχιστο έχεις. Ο Θεός δε μας ζητά πάνω από τη δύναμή μας. Εσύ δώσε ψωμί, άλλος ας δώσει ένα ποτήρι κρασί, ο άλλος ένα ρούχο και έτσι με την συνεισφορά όλων αντιμετωπίζεται η συμφορά του ενός. Εξάλλου και το κόστος για τη σκηνή του Μωυσή δεν επιβάρυνε έναν μόνο, αλλά όλη την ομάδα. Ο πλούσιος τού έφερε χρυσό, άλλος ασήμι, ο φτωχός δέρματα και ο ακόμη φτωχότερος έφερε τρίχες. Βλέπεις ότι και το δίλεπτο της χήρας ξεπερνά τις προσφορές των πλουσίων; Γιατί αυτή άδειασε το ταμείο της από ότι είχε, ενώ οι άλλοι που είναι εύποροι ελάχιστα έχασαν.

Μην περιφρονήσεις τους κατάκοιτους, σάν να μην είναι άξιοι για τίποτα. Σκέψου ποιοι είναι και θα βρεις την αξία τους. Έχουν φορέσει το πρόσωπο του Σωτήρα μας. Ο φιλόανθρωπος Κύριος τους δάνεισε το ίδιο του το πρόσωπο για να κάνουν σπλαχνικούς με αυτό τους σκληρούς και εχθρούς των φτωχών, όπως ακριβώς αυτοί που προβάλλουν τις εικόνες του βασιλιά σε όσους τους απειλούν. Έτσι, με τη μορφή αυτού που κρατούν στα χέρια τους, κάνουν αυτόν που τους απειλεί να γίνει σπλαχνικός.

Αυτοί είναι οι ταμίες των αγαθών που προσδοκούμε, οι θυρωροί της Ουράνιας Βασιλείας, αυτοί που θα ανοίγουν στην άλλη ζωή τις πόρτες στους καλούς και θα τις κλείνουν στους σκληρούς και μισανθρώπους. Ανάλογα με την περίπτωση αυτοί οι φτωχοί γίνονται σφοδροί κατήγοροι και καλοί συνήγοροι. Και συνηγορούν και κατηγορούν όχι με τα λόγια τους, αλλά σύμφωνα με αυτό που βλέπει ο Μεγάλος Κριτής: Το έργο που γίνεται γι' αυτούς φωνάζει στον καρδιογνώστη Θεό περισσότερο από έναν διάσημο κήρυκα.

Πολλήν δε ημίν αφθονίαν των γυμνών και των αστέγων ο νυν ήνεγκε χρόνος· πλήθος γαρ αιχμαλώτων προς ταίς θύραις εκάστου. και ο ξένος και μετανάστης ου λείπει και την ζητούσαν χείρα πανταχού τεταμένην έστιν ιδείν. τούτοις οίκος μεν ο ύπαιθρος αήρ, καταγωγή δε στοαί και άμφοδα και τα της αγοράς ερημότερα. κατά δε τους νυκτικόρακας και τας γλαύκας ταίς οπαίς εμφωλεύουσιν. εσθής αυτοίς τα περικεκεντημένα ράκια· γεωργία των ελεούντων η γνώμη· τροφή, ήτις αν εκ του προστυχόντος εμπέση· ποτόν ως τοις αλόγοις αι κρήναι· ποτήριον των χειρών η κοιλότης· ταμιείον ο κόλπος και ούτος αν μη διερρηκώς η, αλλά στέγων τα εμβαλλόμενα· τράπεζα η των γονάτων συνέρεισις· κλίνη το έδαφος· λουτρόν ποταμός η λίμνη, ο ο θεός κοινόν πάσι και ακατάσκευον έδωκεν. αλητικός αυτοίς ο βίος και άγριος, ου τοιούτος ων εξ αρχής, αλλ' εκ της συμφοράς και της ανάγκης γενόμενος.

Τούτοις ο νηστευτής επάρκεσον. περί τους ατυχούντας των αδελφών γενού φιλότιμος. ο της σης υφείλες γαστρός, τω πεινώντι πρόσθε. γενέσθω ο του θεού φόβος δίκαιος επανισωτής. θεράπευσον εγκρατεία σώφρονι δύο πάθη εναντία αλλήλοις, τον σον κόρον και του αδελφού τον λιμόν. ούτως γαρ ποιούσι και οι ιατροί· τους μεν κενούσι, τους δε πληρούσι, ίνα τη προσθήκη και υφαιρέσει η περί έκαστον οικονομηθή υγίεια. πείσθητε καλή παραινέσει· ανοιξάτω ο λόγος των ευπόρων τας θύρας· εισαγαγέτω η συμβουλή τον πέννητα προς τον έχοντα· μη διάλεξις πλουτισάτω τους στένοντας· δότω αυτοίς και οικίαν και κλίνην και τράπεζαν ο του θεού λόγος ο προαιώνιος. ...

Προς τούτοις άλλοι πτωχοί πολλοί ασθενούντες και κατακείμενοι. έκαστος περιεργαζέσθω τους γείτονας. μη αφής παρ' άλλου θεραπευθήναι τον εγγύς σου·

μη λάβη ἄλλος τον θησαυρόν τον σοι παρακείμενον· περίπτυξαι τον κακούμενον ως χρυσόν· εναγκάλισαι τον κεκακωμένον ως σην υγίειαν, ως σωτηρίαν γυναικός, τέκνων, οικετών και πάσης της οικίας. ο πένης και ἄρρωστος διπλούς εστι πτωχός· οι μεν γαρ υγιαίνοντες ἄποροι και θύραν εκ θύρας αμείβουσι και βαδίζουσι προς τους έχοντας και ταίς τριόδοις επικαθή μενοι πάντας ανακαλούσι τους διοδεύοντας, οι δε παρά της νόσου πεπεδημένοι, εγκαθειργμένοι δε τοις στενοίς καταλύ μασι και ταίς στεναίς γωνίαις, ως ο Δανιήλ τω λάκκω, σε τον ευλαβή και φιλόπτωχον ως τον Αμβακούμ αναμένουσιν. γενού δε του προφήτου δι' ελεημοσύνης εταίρος· ταχύς τροφεύς και ἄοκνος τω δεδομένω παράστηθι. ουκ ἔστι ζημία η δόσις· μη φοβηθής· πολύχους βλαστάνει ο της ελεημοσύνης καρπός. σπείρον διδούς και πληρώσεις των αγαθών δραγμά των την οικίαν. Αλλ' ερείς· πένης καγώ. ἔστω· δεδόσθω. δος ο ἔχεις· ου γαρ τα υπέρ δύναμιν ζητεί ο θεός. συ ἄρτον, ἕτερος ποτήριον οίνου, ἄλλος ἱμάτιον, και ούτως εκ συνεισφοράς η του ενός λύεται συμφορά. ουδέ Μωϋσῆς την δαπάνην της σκηνῆς παρ' ενός ἔλαβε λειτουργού, ἀλλά του δήμου παντός. ο μεν γαρ πλουτῶν χρυσόν ἤνεγκεν ἐκείνω, ἄλλος ἄργυρον, ο πένης δέρματα, ο τούτου πενέστερος τρίχας. οράς ως και ο της χήρας κοδράντης υπερέβαλε των πλουσίων τα αναθήματα; η μεν γαρ ο εἶχεν ὅλον ἐκένωσε, των δε ολίγον ἐξέπεσεν. Μη καταφρονήσης των κειμένων ως ουδενός αξίων. λόγισαι τίνες εἰσί και ευρήσεις αὐτῶν το αξίωμα· του σωτήρος ημῶν το πρόσωπον ἐνεδύσαντο. ο γαρ φιλόανθρωπος ἐχρησεν αὐτοῖς το ἴδιον πρόσωπον, ἵνα δι' ἐκείνου δυσωπώσι τους ἀσυμπαθεῖς και μισοπτῶχους, ὥσπερ οι τας βασιλικὰς εἰκόνας κατὰ των βιαζομένων αὐτοῦς προβαλλόμενοι, ἵν' εκ της μορφῆς του κρατούντος τον καταφρονητὴν δυσωπήσωσιν. οὗτοί εἰσιν οι ταμίαι των προσδοκωμένων αγαθῶν, οι θυρωροί της βασιλείας, οι υπανοίγοντες τας θύρας τοις χρηστοῖς και κλείοντες τοις δυσκόλοις και μισανθρώποις· οὗτοι και κατήγοροι σφοδροί και συνήγοροι αγαθοί· συνηγοροῦσι δε και κατηγοροῦσιν, ου λέγοντες, ἀλλ' ορώμενοι παρά του κριτοῦ. το γαρ περί αὐτοῦς γενόμενον ἔργον παρά τω καρδιογνώστη βοά παντός κήρυκος εὐσημότερον.

(Περὶ Φιλοπτωχίας και Ευποιίας, Gregorii Nysseni Opera [W. Jaeger – H. Langerbeck], vol. 9, 96-99, Patrologia Graeca 44, 457B-460C)